

KAUSIKONSERTTI

Nousu ja tuho

OULU
SINFONIA

Käsiohjelma 3 €

Torstai 17.4.2025 klo 18.30
Madetojan sali

Daniele Giorgi kapellimestari
Oulu Sinfonia

Ohjelma

Daniele Giorgi kapellimestari
Oulu Sinfonia

Richard Strauss (1864–1949):
Metamorfooseja 23 soolojouselle TrV 290 (1945)

Ludwig van Beethoven (1770–1827):
Sinfonia nro 3 Es-duuri op. 55, ”Eroica” (1803)

I Allegro con brio

II Marcia funebre (Adagio assai)

III Scherzo (Allegro vivace)

IV Finaali (Allegro molto – Poco andante – Presto)

Kesto noin 1 h 25 min (ei väliaikaa)

Varaslähtö Ravintola Preludissa klo 18.00.
Keskustelu illan konsertista.

Richard Straussin *Metamorfooseja* on sävelletty kymmenelle viululle, viidelle alttoviululle, viidelle sellolle ja kolmelle kontrabasolle, nimenomaan näin eikä jousi-orkesterille, sillä jokaisella soittajalla on oma stemma, kuten sanotaan, kun tarkoitetaan yksittäistä ääntä orkesterissa. Strauss sävelsi yhtä viimeisistä sävellyksistään toisen maailmansodan lopulla, keväällä 1945. Säveltäjä johti kantaesityksen itse Zürichissä tammikuussa 1946, kun sota oli jo päättynyt.

Oikeastaan teoksen synty liittyy 80-vuotiaan Straussiin huonoon kuntoon ja siihen, että hän halusi matkustaa Badenin kylpylään lähelle Zürichiä, mutta Saksan natsiviranomaiset eivät myöntäneet säveltäjälle lupaa poistua maasta. Apuun riensivät ystävät, muiden muassa kapellimestari **Karl Böhm** ja merkittävä musiikin mesenaatti **Paul Sacher**, jotka junailivat matkustusluvan sillä verukkeella, että Sacher tilasi Straussilta sävellyksen. Kuuliaisena ihmisenä Strauss myös teki tilatun teoksen.

Straussilla oli jo materiaalia tulevaan teokseen. Hän oli ryhtynyt säveltämään hidasta jousiteosta järkytystään liittoutuneiden pommitusten tuottamasta tuhosta erityisesti hänelle rakkaissa paikoissa ja kult-

tuurirakennuksissa. Vaikka teoksen syntyhistoria kytkeytyy kiinteästi pommitetun Saksan herättämään suruun ja koko sodan tragediaan, musiikissa on mukana myös toivon ja optimismiin pilkahduksia. Säveltäjä näki jo kauheuden väistämättömän lopun.

Teoksen nimi, *Metamorfooseja*, viittaa musiikin rakenteelliseen ideaan, joka perustuu jatkuvalle muutokselle. Kokonaisuuden voi hahmottaa kolmeen osaan, hitaaseen johdantoon, nopeampaan keskiosaan ja paluuseen alun hitaaseen tempoon. Strauss toimii teoksessa viidellä elementillä, joiden varassa vähittäinen metamorfoosi tapahtuu: alun soinnut, kolmen lyhyen ja yhden pitkän sävelen toisto, suora laina **Ludwig van Beethovenin** kolmannen sinfonian surumarssista, pieni triolein rytmittyvä sivuteema sekä lyyrinen teema, jonka varaan rakentuvat aurinkoisemmat välähdykset. Kolme lyhyttä ja yksi pitkä sävel viittaavat Beethovenin sinfoniaan nro 5, joten illan toinen säveltäjä on teoksessa vahvasti läsnä. Viittaus *Eroica*-sinfoniaan erottuu selkeimmin teoksen lopussa, ja sen alle Strauss on kirjoittanut nuotteihin "In Memoriam".

Metamorfoosien jälkeen Strauss sävelsi vielä oboekonserton (1945) ja

Enää eivät klassismin selkeät rakenteet, kepeä ilmaisu ja tiukat säännöt häntä kahlinneet, päinvastoin, tästä lähtien jokainen sääntö tai tottumus merkitsi Beethovenille haastetta rikkoa se.

joitain lauluja, tunnetuimpina Neljä viimeistä laulua (1948).

Ludvig van Beethoven muutti 1800-luvun alussa radikaalisti sävellystyylään. Enää eivät klassismin selkeät rakenteet, kepeä ilmaisu ja tiukat säännöt häntä kahlinneet, päinvastoin, tästä lähtien jokainen sääntö tai tottumus merkitsi Beethovenille haastetta rikkoa se. Häntä alkoi kiinnostaa melodiaa enemmän sen kehittäminen, ja tähän hän valjasti ennen kuulemattoman levottomat rytmiset ja harmoniset leikkinsä.

Uusi aika symboloitui Beethovenin mielessä Ranskaan, sen suuren vallankumouksen sanomaan tasa-arvosta, ja kenraali **Napoleoniin**, jonka piti johtaa vallankumous päämääräänsä. Vaan toisin kävi. Valta nousi vallankumouskenraalin päähän, tämä nimitti itsensä keisariksi ja aloitti järjettömät sodat. Beethoven reagoi nopeasti: hän poisti alkuperäisen omistuksensa kolmannesta sinfoniasta Napoleonille mutta säilytti musiikin sellaisenaan, surumarsseineen kaikkineen, ja omisti teoksen nimeämättömälle sankarille, mistä sinfonian nimi *Eroica*.

Sinfonia kuultiin ensimmäisen kerran Wienissä kesäkuussa 1804 kreivi **Lobkowitzin** kotona, kuten tapoihin vielä kuului. On muistettava, että ensimmäinen konserttitalo valmistui Wieniin vasta Beethovenin kuoleman jälkeen, 1831. Tammikuussa 1805 *Eroica*-sinfonia esitettiin pankkiiri **Joseph Würthin** kotona ja toistamiseen Lobkowitzin salongissa. Huhtikuussa 1805 järjestyi sinfonian ensimmäinen julkinen esitys, kun Beethoven vuokrasi käyttöönsä Theater an der Wien -oopperatalon. Siitä lähtien sinfonia on kuulunut suosituimpien orkesteriteosten harvalukaiseen joukkoon, ja eri aikoina sitä on esitetty eri tavoin.

Beethovenin kolmannesta sinfoniasta käynnistyi romantiikan aikakausi musiikissa. Se oli pitkään kestänyt ja jatkuvasti tyyliään muodostava jakso, jonka viimeinen säveltäjä ja teos ovat itse asiassa Richard Strauss ja *Metamorfooseja*. Molemmissa teoksissa säveltäjät reagoivat ympäröivään sotaan. Kun Beethoven aavisti sodan ja pettyi sankariinsa, Strauss sävelsi tragedian, jonka loppu oli nähtävissä.♥

Daniele Giorgi © Marco Borelli

Daniele Giorgi kapellimestari

Firenzessä syntynyt kapellimestari, säveltäjä ja viulisti **Daniele Giorgi** suoritti viuludiplomin Luigi Cherubini -konservatoriossa ja täydensi opintojaan Conservatorio della Svizzera Italianassa. Hän on kamarimusiikkifestivaali L'Antidoton taiteellinen johtaja sekä vuodesta 2014 Leonore-orkesterin musiikillinen johtaja. Giorgi on myös ideomansa Floema-hankkeen taiteellinen johtaja. Hanke pyrkii kehittämään innovatiivista ja kestävää vuorovaikutusmallia musiikki-instituutioiden ja niitä ympäröivien yhteisöjen välillä. Daniele Giorgi on toiminut Orchestra della Toscanan konserttimestarina vuodesta 1999. Kapellimestarioppia hän alkoi hankkia vuonna 2003 ja menestyi hyvin Antonio Pedrotti -kapellimestarikilpailussa 2004. Hän johtaa useita italialaisia orkestereita säännöllisesti ja on vuodesta 2018 tehnyt yhteistyötä italialaisen nuorisoorkesteri OGI:n johtajana ja ohjaajana. ♥

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisarjat kuten operat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikko-säveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitarakonsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin**

ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Elokuussa 2022 orkesterilta ilmestyi ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson, elokuussa 2023 **Rumon Gamban** johdolla levytetty suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures From Finland* ja elokuussa 2024 **Aili Ikosen** teoksia sisältävä *Aili Ikonen & Oulu Sinfonia: Valo*, niinikään Rumon Gamban johdolla.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen**, **Paavo Rautio**, **Onni Kelo**, **Rauno Rännäli**, **Ari Angervo**, **Peeter Lilje**, **Arvo Volmer**, **Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds**, **Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ♡

Pro Oulu Sinfonia

Pro Oulu Sinfonia tarjoaa jäsenilleen kulttuurin ystävien yhteisön ja syventävän yhteyden orkesteriin.

Jäseniltojen pitkät taiteilijahaastattelut jatkavat siitä, mihin Varaslähtöjen lyhyet päättyvät. Virtuosi Ultimi -stipendigaala on Oulun kevätkauden huippuhetki.

Laadukkaat kulttuurimatkamme johtavat kävijänsä mukavassa seurassa uusille musiikin seuduille.

Toiminnoillaan Pro Oulu Sinfonia rahoittaa Oulu Sinfonian muusikkojen Virtuosi Ultimi -stipendejä ja muuta tukeaan Oulu Sinfoniale.

prooulusinfonia.fi

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
 I konserttimestari
 Mikko Sorri,
 I konserttimestari
 Heidi Ilmolahti, äj
 Mia Ohenoja, väj
 Tatu Järvilehto *
 Johanna Korhonen
 Tiina Kortelainen
 Oksana Kumpulainen
 Aino Liikanen
 Nadya Pugacheva
 Ismo Sirén

II VIULU

Johannes Hakulinen, äj *
 Iida Zelenski, väj *
 Laura Kangas
 Anna-Briitta Karjalainen *
 Evgenia Karpova *
 Sari Karppinen
 Silja Lassila *
 Sari Suihkonen
 Toni Tuovinen

ALTTOVIULU

Susanna Raudasoja, äj *
 Anniina Matinlassi
 Helinä Nissi
 Philip Runsteen *
 Anna-Maija Rousselle
 Emiliano Travasino

SELLO

Oliver Erlich, soolosellisti
 Greta Ernesaks, äj
 Anna Liukkonen, väj *
 Olli-Pekka Kajasviita *
 Janne Varis
 Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
 Anne Seppänen, väj
 Fanni Hoppari
 Paula Nääppä *

HUILU

Albert Stupak, äj
 Emma Tessier, väj
 Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
 Paula Nurila, väj
 Antti Turtiainen

KLARINETTI

Michał Konopiński, äj
 Yung Yuan Chian, väj
 Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Ann-Louise Wägar, äj *
 Lorenzo Leone, väj *
 Jordy Meulenbroeks *

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
 Matias Nässi, väj
 Pasi Salminen
 Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Thomas Petit, äj
 Fabio Barros Aguiar, väj *
 Pasqual Llopis *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
 Jukka Myllys, väj
 Wen Hong Low

TUUBA

Chen Hng Wong, äj *

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj

äj = äänenjohtaja väj = varaäänenjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–18.30 sekä väliajalla.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(2,00 €/min. + pvm), avoinna
ma–pe klo 8–21, la 8–21 ja su 10–18.
Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*